

SLOVENSKÁ SPOLOČNOSŤ OLYMPIJSKEJ A ŠPORTOVEJ FILATELIE

PREDESDA:
Peter OSUSKÝ

PODPREDESDA:
Ervín SMAŽÁK

ĎALŠÍ ČLENOVIA VÝKONNÉHO VÝBORU:
Marián LINDER
Peter HLOŽKA
Rudolf MÉHEŠ
Igor SMI DA
Ivan TRANČÍK

ORGANIZAČNÁ PRACOVNÍČKA:
Silvia ŠTAMBERSKÁ (SOV)

Slovenská spoločnosť olympijskej a športovej filatelie (SSOŠF) vznikla 28. septembra 1994 v Bratislave. SSOŠF bola jednou zo 14 národných asociácií - zakladateľov transformovanej Medzinárodnej federácie olympijskej a športovej filatelie (FIPO), založenej v Lausanne 9. októbra 1994 a ktorá má dnes viac ako tri desiatky členov. FIPO bola v roku 1984 pôvodne založená z iniciatívy vtedajšieho prezidenta MOV Juana Antonia Samarancha, známeho filatelistu, ako združenie individuálnych členov – zberateľov filatelistických materiálov s námetom šport a olympijské hry. Jediným slovenským filatelistom, ktorý sa stal jej členom, bol zakladajúci člen SSOŠF Peter Osuský.

Slovenská spoločnosť olympijskej a športovej filatelie vznikla na pôde SOV ako jeho súčasť. V roku 2001 sa transformovala na občianske združenie s právnou subjektivitou, ktoré sa stalo členom SOV. Vo valnom zhromaždení SOV zastupuje spoločnosť jej predseda Peter Osuský. Členmi SSOŠF je 83 slovenských filatelistov a viacerí členovia - hostia z Českej republiky.

BOHATÁ A ÚSPEŠNÁ ČINNOSŤ SSOŠF

Zakladajúcimi členmi SSOŠF bolo trinásť zberateľov športových známok. Za predsedu spoločnosti, ktorá mala v čase svojho prvého valného zhromaždenia 79 členov, bol 18. januára 1995 zvolený Peter Osuský, ktorý je predsedom spoločnosti nepretržite až doteraz. Funkciu tajomníka od jej vzniku vykonával Ervín Smažák, ktorý je v súčasnosti podpredsedom SSOŠF.

Napriek nevelkému počtu členov SSOŠF rozvinula bohatú činnosť, a to i vďaka podpore, ktorú jej poskytlo vtedajšie vedenie SOV na čele s predsedom Vladimírom Černušákom, podpredsedníčkou Máriou Mračnovou a s generálnym sekretárom Jánom Mrázom.

Do povedomia filatelistickej i širšej verejnosti SSOŠF vstúpila predovšetkým organizáciou filatelistických výstav, ktoré sa pod názvom OLYMPFILA stali pevnou súčasťou olympijských aktivít. Na Slovensku sa konajú pravidelne v rokoch konania letných olympijských hier. Úspech výstavy v roku 1996 položil základy pre stále väčšiu popularitu výstavy OLYMPFILA medzi poprednými zahraničnými filatelistami. Tá vyústila do poverenia usporiadať ju v roku 2004 ako kvalifikačnú výstavu pre aténsky OLYMPHILEX. Tento akt uznania bol výsledkom dobrej práce tímu okolo Ervína Smažáka.

Dlhoročné personálne prepojenie spoločnosti a komisií známkovej tvorby Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR prinieslo vydanie viacerých pozoruhodných poštových známok so športovou tematikou, ktoré si našli pevné miesto v emisných plánoch ministerstva a Slovenskej pošty.

SSOŠF vydáva pri príležitosti vydania olympijských a športových poštových známok pamätné nálepne listy, je iniciátorom vzniku a používania príležitostných poštových pečiatok a ďalších poštových materiálov. Podpredseda Slovenskej spoločnosti olympijskej a športovej filatelie Ervín Smažák je vydavateľom katalógov (posledný z nich vyšiel pod názvom „Slovensko 1939-45 a 1993-2005“), v ktorých filatelisti nájdu i úplný prehľad filatelistických materiálov, propagujúcich aktivity Slovenského olympijského výboru a športových zväzov, významné osobnosti slovenského i svetového športu, okrem toho aj viaceré katalógy olympijských a športových známok. Od 23. júna 1997 zabezpečuje SSOŠF ich propagáciu i cestou štočkov poštového výplatného stroja podľa zadania SOV (Beh olympijského dňa, vyhlasovanie Cien fair play SOV, akcie Slovenskej olympijskej akadémie, úspechy slovenských športovcov na OH, atď.).

Od roku 1998 členovia spoločnosti publikujú odborné a informačné články v pravidelnej prílohe najčítanejšieho slovenského špecializovaného magazínu Zberateľ s názvom SLOVOLYMP. Od roku 2009 prechádza doterajšia príloha do elektronickej formy a členovia Spoločnosti ju budú, v prípade záujmu, aj naďalej dostávať v tlačenej verzii. Odborné články sú tiež súčasťou katalógov výstav a prehľad aktivít SSOŠF sa stal obsahom kroniky, ktorú vydala pri príležitosti piateho výročia svojho založenia. Obsahom i polygrafickým vyhotovením kvalitný výstavný katalóg filatelistickej výstavy OLYMPFILA 2004 získal na vrcholnej svetovej súťaži OLYMPHILEX na OH v Aténach veľkú striebornú medailu v triede filatelistickej literatúry.

Práve špecializované národné filatelistické výstavy s medzinárodnou účasťou, SLOVOLYMPFILA patria k najvýznamnejším aktivitám spoločnosti. Konajú sa tradične v Mestskom múzeu v Bratislave. Na prvej, ktorá sa konala 13. – 27. apríla 1996, vystavovalo svoje exponáty 80 vystavovateľov z deviatich krajín. Výstavu doku-mento-val katalóg s príspevkami z histórie a súčasnosti slovenskej olympijskej a športovej filatelie.

Ďalšia SLOVOLYMPFILA sa uskutočnila 11. – 16. apríla 2000 – v roku Hier olympiády v Sydney. Na výstave sa zúčastnili filatelisti z 12 krajín, ktorí v ôsmich výstavných triedach predstavili 119 exponátov. Dovedna 115 exponátov, viaceré z nich svetovej úrovne, reprezentovalo 12 krajín na už zmienenej výstave OLYMPFILA 2004, ktorá sa stala európskou kvalifikáciou na OLYMPHILEX 2004. Grand Prix výstavy, venovanú prezidentom MOV Jacquesom Roggem, na nej získal Peter Osuský za svoje exponáty „Pre slávu športu“, venované histórii olympijského hnutia v rokoch 1894-1944.

Na výstave SLOVOLYMPFILA 2008 v Bratislave sa organizátorom vedeným podpredsedom SSOŠF Ervínom Smažákom podarilo zhromaždiť a prezentovať veľmi dobrú prehliadku európskych exponátov i napriek tomu, že vzhľadom na skorú uzávierku prihlášok na pekinskú výstavu na rozdiel od roku 2004 už SLOVOLYMPFILA 2008 nebola európskou kvalifikačnou výstavou.

Okrem uvedených výstav SSOŠF usporiadala aj mládežnícku filatelistickú výstavu EYODFILA pre príležitosti zimných Európskych olympijských dní mládeže v Poprade -Tatrách v marci 1999. Zúčastnilo sa na nej 70 vystavovateľov z ôsmich krajín a navštívil ju i Jacques Rogge, v tom čase prezident EOV.

Prvá, spoločnosťou zorganizovaná prezentácia športovej známky, ktorá bola aj prvou svojho druhu na Slovensku (a našla mnohých nasledovníkov), bola venovaná známke „100 rokov volejbalu“. V roku 1996 sa prezentovala známka k 100. výročiu obnovenia olympijských hier, ktorej námetom bol prvý olympionik slovenského pôvodu Alojza Szokol, účastník Hier I. olympiády v roku 1896 v Aténach. Ďalšie „olympijské krsty“ patrili známkam k OH 1996 v Atlante a k úspešnému prvému vystúpeniu slovenskej výpravy s motívom olympijského športu, ktorý nám priniesol prvú zlatú - vodného slalomu, známke pripomínajúcej

olympijského víťaza, krasokorčuliara Ondreja Nepelu, známkam k ZOH 1998 v Nagane, k Svetovej zimnej univerziáde a EYOD 1999 v Poprade - Tatrách, k olympijským hrám 2000 v Sydney, k ZOH 2002 v Salt Lake City, k OH 2004 v Aténach, k ZOH 2006 v Turíne a k OH 2008 v Pekingu.

Na tvorbe známok so športovou a olympijskou tematikou sa podieľala predovšetkým štvorica autorov: Dušan Nágel, Igor Piačka, Svetozár Mydlo a Ivan Schurmann a trojica rytcov, ktorými boli František Horniak, Rudolf Cigánik a významný český rytec Bohumil Šneider. Žiaľ, ani majstrovstvo autorov, predovšetkým akad. maliara Igora Piačku (známka Cyklistika 2005), nezabránilo prepadu spôsobenému plošnému zasadeniu menej kvalitnej tlačiarenskej techniky, ktorá nahradila svetovo unikátny (hádám jediný) slovenský monopol na známky z rytiny.

ÚSPECHY ČLENOV SSOŠF NA FILATELISTICKÝCH VÝSTAVÁCH

Vystavovateľské aktivity členov Spoločnosti na domácich i medzinárodných všeobecných i špecializovaných filatelistických výstavách sú logickým vyvrcholením ich mnohoročných, často celoživotných, zberateľských aktivít. Na svetových výstavách olympijských a športových známok OLYMPHILEX, ktoré sa stali od roku 1988 z iniciatívy Juana Antonia Samarancha pevnou súčasťou tzv. kultúrnych olympiád počas letných olympijských hier, získali slovenskí vystavovatelia viaceré vysoké ocenenia.

K „olympijským medailistom“ – členom SSOŠF - patria František Sopko, Ervín Smažák, Marian Osuský, Ján Maniaček ml., Igor Banás a Vojtech Jankovič. Peter Osuský je jediný spomedzi svetových filatelistov, ktorý sa zúčastnil na všetkých vrcholných prehliadkach olympijskej a športovej filatelie OLYMPHILEX (1985 Lausanne, 1988 Soul, 1990 Varna, 1992 Barcelona, 1996 Atlanta, 2000 Sydney a 2004 Atény) a tiež jediným v histórii výstav OLYMPHILEX, ktorý získal na jednej výstave (OLYMPHILEX Atény 2004) dve zlaté medaily za dva olympijské exponáty. Jeho exponáty „Coubertinove roky: 1894 - 1925“ a „Coubertinovi dedičia: 1925 - 1944“ získali tiež zlaté medaily na všeobecných svetových filatelistických výstavách, ktoré sú považované za najvýznamnejšie prehliadky filatelistických exponátov vôbec. V ďalšom období sa do vrcholnej svetovej triedy prepracoval i Vojtech Jankovič, ktorý okrem zlatej medaily na výstave OLYMPEX v Pekingu získal za svoj exponát venovaný bicyklu a cyklistike vo všetkých jej aspektoch v tomto roku i svoju prvú zlatú medailu FIP.

SSOŠF úspešne reprezentuje Slovensko i SOV v mierovom zápole s členmi podobných asociácií, pochádzajúcich nezriedka z najvyspelejších krajín sveta a z krajín s dlhoročnými olympijskými i filatelistickými tradíciami. Na výstave OLYMPEX počas Hier XXIX. olympiády v Pekingu získalo ocenenie všetkých desať exponátov slovenských vystavovateľov - spolu dve zlaté, päť strieborných a tri bronzové medaily. Zlatými medailami boli ocenené exponáty *Cyklistika* Vojtecha Jankoviča a *Jazdecký šport* Igora Banása. Strieborné získali až dva exponáty Ivana Trančíka - *Športy ZOH* a *Ženy v športe*, ďalej exponáty *Hádzaná* Ervína Smažáka, *Olympia z tých najvzácnejších* Františka Sopka a *Ľadový hokej* Jána Maniačeka. Bronzovými medailami ocenili exponáty *Kôň v športe* Ota Pisztona, *Tenis* Ladislava Čengera a v otvorenej triede exponát Ervína Smažáka *ZOH a ich usporiadatelia*.

Budúce aktivity Spoločnosti sa môžu oprieť o nevelkú, ale osvedčenú skupinku aktívnych členov, ktorí pokrývajú všetky oblasti činnosti, uvedené v tomto krátkom prehľade.

Dr. PETER OSUSKÝ

Nasledujú ukážky z produkcie niektorých
poštových materiálov SSOŠF,
vydané v predošli rokoch:

